

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОБ'ЄКТА ЗЛОЧИНУ ТА ПОТЕРПІЛОГО, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ. 345 КК УКРАЇНИ

Шармар О.М., доцент кафедри кримінального права НАВС, к.ю.н., доцент.

Співавторство: курсант 211 навчальної групи НАВС Сероветник В.С.

Українські реалії свідчать про те, що почастишали випадки погроз або інших насильницьких дій, спрямованих проти працівників правоохоронних органів, членів їх сімей, близьких родичів, близьких осіб у зв'язку із реалізацією покладених на них законом повноважень. Викладені обставини зумовлюють актуальність теми дослідження кримінально-правової охорони правоохоронної діяльності.

Вагомий внесок для удосконалення цієї проблематики зробили : П. П. Андрушко, М. І. Бажанов, В. П. Беленок, В. Т. Дзюба, В. П. Ємельянов, О. Ф. Імамутдинов, В. М. Кудрявцев, М. Й. Коржанський, М. І. Мельник, А. В. Наумов, В. І. Осадчий, Д. В. Попов, М. М. Сенько, О. О. Титаренко, А.М. Удод, М. І. Хавронюк, В. Б. Харченко, О. В. Юношев, С. С. Яценко та деякі інші вчені.

Мета публікації полягає у здійсненні аналізу проблемних питань об'єкта злочину та потерпілого, передбаченого ст. 345 КК України.

Враховуючи те, що досліджувана норма міститься у XV розділі «Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян»

Особливої частини КК України, з назви можна констатувати, що родовим об'єктом є авторитет органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян. На підставі аналізу існуючих в науці підходів до визначення цього родового об'єкту, вважаємо за доцільне замість авторитету, який розглядаємо похідним від нормальної законної діяльності відповідних органів, визнати родовим об'єктом - суспільні відносини у сферах правоохоронної та адміністративної діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян і фізичних осіб, офіційного документообігу та виконання цивільно-правових зобов'язань.

Як наслідок основним безпосереднім об'єктом злочину, передбаченого ст. 345 КК України є суспільні правоохоронні відносини. Під обов'язковим додатковим об'єктом злочину, передбаченого ст. 345 КК України пропонується розуміти суспільні відносини у сфері забезпечення особистої недоторканості та здоров'я працівника правоохоронного органу та (або) його близьких родичів, та (або) відносини у сфері забезпечення недоторканості власності зазначених осіб

Згідно із положеннями ст. 345 КК України потерпілими від цього злочину можуть бути лише працівники правоохоронних органів та їх близькі родичі. Працівник правоохоронного органу - це особа, що перебуває на службі в правоохоронному органі, у зв'язку з чим, залежно від обсягу наданих їй прав та покладених на неї обов'язків, постійно або тимчасово виконує правоохоронні або правозастосовні функції. Згідно з ч. 1 ст. 2 Закону України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» від 23 грудня 1993р., до таких належать: працівники органів прокуратури, внутрішніх справ, служби безпеки, митних органів, органів охорони державного кордону, державної податкової адміністрації, державної контрольно-ревізійної служби, рибохорони, державної лісової охорони, інших органів, які здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції. Згідно ст. 1 Закону України «Про демократичний цивільний контроль над

Военною організацією і правоохоронними органами держави», правоохоронними органами є державні органи, які відповідно до законодавства здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції

Близькі родичі працівника правоохоронного органу - це особи, які зазначені у ч. 2 ст. 2 Закону «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» від 23 грудня 1993 р., а саме: батьки, дружина (чоловік), діти, рідні брати і сестри, дід, баба, онуки. Відповідно до п. 1 ч. 1 ст. 3 чинного КПК надається розширений перелік близьких родичів, ними є члени сім'ї визнаються чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, рідний брат, рідна сестра, дід, баба, прадід, прабаба, внук, внучка, правнук, правнучка, усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, особа, яка перебуває під опікою або піклуванням, а також особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом і мають взаємні права та обов'язки, у тому числі особи, які спільно проживають, але не перебувають у шлюбі.

Ми пропонуємо розширити перелік осіб, права і свободи яких додатково ставляться під кримінально-правову охорону у зв'язку з вчиненням досліджуваного злочину в якості потерпілого замість поняття «близькі родичі» вживати в ст. 345 КК України ширше за обсягом словосполучення «близькі родичі, члени сім'ї чи інші близькі йому особи».